

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1883.   Andra Kammaren.   N:o 40.

Onsdagen den 9 Maj.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades de i Kammarens sammanträde den 2 innevarande månad förda protokoll.

§ 2.

Föredrogs Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 5 (i samlingen N:o 13), i anledning af Herr Markstedts motion (N:o 101), angående utredning och pröfning af lotsverkets löne- och pensionsstater samt ändring af sättet för fyr- och båkafgiftens höjande.

*Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m m*

Uti berörda motion var föreslaget, »att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t göra framställning om:

vidtagande af åtgärd, hvarigenom kunde beredas Riksdagen önskad utredning af löne- och pensionsstater m. m. inom lotsverket, hvilka under föregående riksdag inom Andra Kammaren voro föremål för afhandling;

att lotsverket, varande en inrättning af omfattande vigt för en större allmänhet, ej vidare måtte bibehållas i sin nuvarande undantagsställning, sedan dess styrelse utgör ett sjelfständigt embetsverk, och enligt ansvarighetslagen för Statsrådets ledamöter af den 10 Februari 1810 betraktas hafva till föremål endast »enskildas gemensamma nytta och bekvämlighet,» utan, hvad kontrollen öfver dess förvaltning beträffar, likställes med telegraf-, postverk och öfriga inrättningar till allmänhetens tjänst. Fyr- och båkafgiften i så fall hänförd till de i Regeringsformens 60 § afsedda »allmänna afgifter af hvad namn och beskaffenhet som helst», hvilka icke utan Riksdagens samtycke kunna förhöjas.»

Utskottet hade hemställt, det Andra Kammaren icke måtte bifalla ifrågavarande motion.

Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m. m.
(Forts.)

Vid Utlåtandet voro reservationer fogade

dels af Herr *Ljungman*, som ansett Utskottet böra hemställa:

»1) att Herr Markstedts förslag, angående underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t om fyr- och båkaafgiftens öfverförande till de uti 60 § Regeringsformen omnämnda »allmänna afgifter», icke måtte bifallas; och

2) att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagens pröfning framlägga en af fullständig utredning beledsagad stat för lotsstyrelsen och Lotsverket;»

dels ock af Herr *J. Anderson* i Tenhult.

Ordet lemnades till

Herr *Ljungman*, som anförde: Såsom herrarne finna af Utskottets föreliggande betänkande, har jag afvikit något litet från den uppfattning, mina kamrater i Utskottet bestämt sig för.

Såsom bekant är uttalade 1877 års Riksdag, i underdånig skrifvelse, den önskan, att Kongl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga förslag till stat för Lotsstyrelsen och lotsverket. Detta skedde också förliden riksdag, men den Kongl. propositionen härom blef af Riksdagens majoritet förkastad. Nu förefaller det mig emellertid som om det knappast vore att hoppas det Kongl. Maj:t skulle ånyo framlägga en sådan stat, med mindre Riksdagen först derom gjorde underdånig hemställan. Det förefaller mig vidare som, om Riksdagen nu helt och hållet afslog Herr Markstedts motion, man deraf skulle kunna draga den slutsatsen, att Riksdagen alls icke ville befatta sig med frågan om staten för Lotsstyrelsen och lotsverket.

På grund häraf anser jag mig böra påyrka bifall till andra punkten i min reservation eller »att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagens pröfning framlägga en af fullständig utredning beledsagad stat för lotsstyrelsen och lotsverket».

Herrar *A. P. Lind* och *Marcuson* instämde med Herr *Ljungman*.

Herr *Lindmark*: Jag skall bedja att få upptaga till granskning något af motionens innehåll.

Jag måste säga, att när jag började genomläsa denna motion, syntes mig de inledande orden deruti så olycksbådande för det stackars lotsverket att jag väntade mig de mest sorgliga afslöjanden, enär det i motionen heter, att »de återkommande anledningarne till missbelåtenhet gifva föga hopp om en snar och något så när» — jag fäster mig särskildt vid uttrycket *något så när* — »tillfredsställande handläggning af frågor, hvilka på så många olikartade sätt och håll kunna ingripa i det allmänna affärlifvet». Detta är en förkastelsedom, som är så absolut, att jag väntade mig att hela motionen skulle innehålla en massa upplysningar till stöd för detta

motionärens påstående. Men efter att noggrant hafva genomläst denna underliga motion, har jag dock icke funnit ett enda faktum, som bekräftar de stränga anklagelserna. Jag kunde derföre icke underlåta att fråga mig hvad anledningen till denna motion kunde vara. Och då hägrade för mig en tanke, som redan många gånger blifvit uttryckt, nemligen att här åter vore fråga om Riksdagens svarta barn. Riksdagen har både svarta och hvita barn. Den behöfver alltid ett hvitt barn, som den klappa om och ett svart barn, som den kan missvårda. Förr var det Kommerskollegium, som var föremål för dessa skarpa debatter, men nu hvilat det lugnt i vår mäktige ministèrs hägn. Nu är det i stället Lotsstyrelsen som är föremål för Riksdagens granskande uppmäksamhet. Härtill kommer, såsom af motionen framgår, att motionären velat begagna tillfället att uttala skarpa anmärkningar mot statens embets- och tjänstemän; för mig åtminstone är det klart att han tagit fasta på den animositet, som emot dem synes vara rådande inom Riksdagen. Det fins ju ingen fråga, deruti embets- och tjänstemännen icke inblandas: är det fråga om att besörja skogens återväxt, så äro de genast framme och trampa ner den unga skogssådden, och när frågan gäller att inrätta en postsparbank för riket, så framhållas embets- och tjänstemännen såsom »Upsträdet», det der med sin giftiga skugga förqväfvat den unga brodden. I motionen framträder denna animositet mot den klass af embets- och tjänstemän, som tillhöra Lotsstyrelsen och lotsverket, på ett skarpt och, jag vågar påstå det, synnerligen hänsynslöst sätt.

Om jag går att se efter hvad denna motion innehåller, så finner jag att den är en besynnerlig sammansättning af historik och klander, men något som bestyrker anklagelserna finnes deremot icke. Vål har jag der funnit en mängd insinuationer, men något som skulle bekräfta befogetheten af dessa insinuationer har jag icke kunnat upptäcka. På sidan 4 säger motionären, bland annat: »Frågan blef ihjeltogad, och huru båkfonden fortfarande fått användas till *obestämda* föremål, derpå hafva vi haft särdeles talande bevis äfven i vår tid». Men *hvilka* bevis? Dem saknar man helt och hållet.

Vidare heter det på samma sida: »Så länge alla frågor rörande lots- och fyrväsendets ekonomi handlades utaf Förvaltningen af sjöärendena, låg dock deri någon garanti mot omogna beslut, ensidig uppfattning och missgrepp, helst i fråga om lagstiftningsförslag.» Jag vill emellertid erinra, och det bör äfven motionären veta, att det kollegiala styrelsesättet är hos oss numera afskaffadt, så att äfven om lotsverket skulle stå i någon förbindelse med Marinförvaltningen och chefen för lotsverket skulle föredraga till verket hörande ärenden inför chefen för Marinförvaltningen, så skulle följden bli att denne senare fick fatta beslut i frågor, deruti han är vida mindre sakkunnig än den föredragande.

Ett yttrande, som jag synnerligen fäst mig vid, förekommer på sidan 5 och lyder sålunda: »*Hvad som dock ansågs viktigast visade sig snart. År 1877 utfärdades nemligen den nya aflöningsstaten, hvarigenom aflöningen för Lotsstyrelsens personal höjdes från och med samma år och, för att ej stå ensam, äfven fyrrpersonalens.*»

Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m. m.
(Forts.)

Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionster
m. m.
(Forts.)

Motionären kan väl icke gerna bestrida, att han härmed insinuerar, att hufvudsakliga ändamålet med denna tjenstemannacorps verksamhet är att på bekostnad af fyr- och båkmedlen skaffa sig en god aflöning, och när han säger: »för att ej stå ensam höjdes äfven fyrapersonalens», antyder han dermed att, om en sådan förhöjning kom till stånd, skedde sådant ingalunda af intresse för de underordnade, svagt aflönade beställningsmännen, nej, endast i ändamål att begagna desse som medel för att desto säkrare betrygga höjandet af egna inkomster. I sanning en vacker insinuation!

Åtskilliga rent faktiska misstag förekomma äfven i motionen. Så t. ex. i fråga om pensionsstaten. Motionären föreställer sig, att det förslag till pensionsstat, som af Riksdagen behandlades förlidet år och som slutade på ett belopp af 30,000 kronor, nu verkligen utgår. Detta är icke riktigt. Aflönings- och pensionsstaterna uppgå icke till den på sidan 6 i motionen upptagna summa, hvilken är omkring 30,000 kronor för hög. Det är vidare omtaladt huru mycket aflöningsstaten svält ut på de senare åren. Jag vill härvid erinra, att denna aflöningsstat, som år 1875 uppgick till 515,996 kronor, det vill säga 65,7 procent af hela årsanslaget, år 1883 uppgick, löner och ålders-tillägg sammanräknade, till 621,329 kronor, eller 52,15 procent af årsanslaget. Läger man härtill utgiftsbeloppet för öfvergångs- och indragningsstaten, går hela lönesumman till 710,075 kronor, eller 59,5 procent af hela inkomstsommen. Således har aflöningsstaten i proportion till inkomstsommen under senare åren minskats och ej, såsom motionären påstår, vuxit. Härvid är dessutom att märka att öfvergångs- och indragningsstaten, såsom tillkommen på grund af lotsverkets förändrade organisation, inom ett fåtal år kommer att försvinna.

Vidare har här med spärrad stil, hvilket förmodligen skall vara sarkastiskt, meddelats, »att efter det förslaget till lotsförordningen varit öfverlemnad till handelsföreningars, Kommerskollegii och Generaltullstyrelsens granskning och hörande, Lotsstyrelsen haft endast att afgifva »påminnelser» vid de inkomna utlåtandena.» Ja, detta är den vanliga formen, hvarunder en myndighet anbefalles att besvara de anmärkningar, som en annan myndighet gjort mot hennes förslag, så att man kan väl icke kalla det obefogadt, att en sådan titel användes jemväl för Lotsstyrelsens nu ifrågavarande svar.

Vidare har motionären åberopat Lotsstyrelsens officiella berättelse för år 1882. Det torde emellertid för alla andra än motionären vara en nyhet, att denna berättelse redan är tillgänglig. Jag har sökt att skaffa mig del af densamma; men det har svarats mig, att den var under utarbetning och således icke kunde bekommas.

Det kunde vara mycket mer att anmärka mot en del uppgifter i denna motion, men jag skall öfverlemnna detta åt dem, som äro bättre än jag i stånd dertill. Jag skall endast fästa mig vid talet om, att, när den nye chefen för lotsverket år 1875 tillträdde sin befattning, han började sin verksamhet med en bedröflig skildring af lotsverkets tillstånd. Men faktum är emellertid att redan hans företrädare, den afgångne chefen år 1875 erinrat derom, att lotsverkets tillgångar vore i sjunkande, och att en brist af omkring

11,000 kronor i slutet af året förefans. Den nye chefen för Lotsstyrelsen mottog således 1875 sin befattning med en brist i tillgångarna. Vi böra äfven komma ihåg, att ären före 1875 voro lysande för handeln och sjöfarten och inkomsterna till följd deraf rikliga. Men efter denna tid inträffade en handelskris något hvarstades, så att inkomsterna inflöto långt mindre rikligt; och jag förmodar, att lotsverkets likasom postverkets inkomster i många fall äro en konjunkturfråga. Vidare klagar motionären öfver de ständiga vexlingarna i lotsförfattningarna och de omstöpningar der, som gång på gång egt rum. Men den lotsdirektör, som år 1875 tillträdde sin befattning, satte för sig till mål att underlätta utgifterna för sjöfarten genom att så småningom söka bereda lotsfrihet samt att bereda en jemnare fördelning af aflöningsförmånerna bland lotsarne. Ty aflöningsförmånerna voro enligt det gamla systemet ytterst ojemmt fördelade, så att under det lotsarna på det ena stället ledo på nöd, hade de på ett annat en riklig aflöning. Han företog sig följaktligen att, med förberedande arbeten för beredande af lotstvångets upphäfvande, äfven omreglera lotsarnes löner. Nu är det klart att, när man äfven går från ett gammalt system till ett nytt, planen till det nya systemet icke alltid genast kan framspringa fullt färdig ur organisatörens hufvud; åtminstone äro de få, som kunna åstadkomma något sådant. Jag är icke kompetent att kritisera alla de olika författningar Lotsstyrelsen tid efter annan utgifvit; möjligen hafva åsigtarna hos styrelsen dervidlag varit något vexlande, men äfven om detta verkligen är fallet, är det väl icke skäl att på det hänsynslösa sätt, som här skett, klandra en styrelse, som dock egnat det varmaste intresse åt sjöfartens bästa.

Jag vill nu icke tala om de insinuationer, som af motionären blifvit framkastade emot den nuvarande chefens närmaste företrädare. Men i denna motion finnes icke det ringaste erkännande af Lotsstyrelsens bemödanden i sjöfartens intressen. Allt skildras i idel mörka färger. Ingen ljuspunkt, endast svart i svart! Det torde af denna anledning vara skäl att upplysa Kammaren om, att detta embetsverk dock icke varit så overksam, utan tvärt om. Utrustadt med små tillgångar och understödt af medel, som endast sparsamt inflöto, hade det från början att kämpa med stora svårigheter. Naturligtvis måste vid sådant förhållande hos sjöfarten sökas de summor, som för lots- och tyrväsandets upprätthållande erfordrades. Nu är emellertid att hoppas, och flera omständigheter gifva stöd för den förväntan, att, sedan den nya organisationen vunnit större stadga, skall sjöfarten icke behöfva ångra de uppoffringar, som blifvit gjorda för de reformarbeten inom lotsverket, som på de senare åren blifvit verkställda. Först och främst ber jag att få nämna, beträffande fyr- och bäkväsendet, att genom införande af ett nytt fyrsystem genom inrättande af s. k. klippfyrrar, hvilkas uppfinning är den förre lotsdirektörens förtjänst, har icke blott inom Sverige en ofantlig lättnad beredts sjöfarten vid navigeringen, utan samma uppfinning har äfven vunnit synnerligt stor uppmärksamhet i andra länder, hvilka redan börjat använda samma system. Inloppet till Sandhamn t. ex., som förut varit belyst med två fyrrar, belyses numera, efter sedan detta system

Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sions-stater
m. m.
(Forts.)

blifvit antaget, blott medelst en fyr. Derigenom uppstår naturligtvis en ej obetydlig besparing.

Men egendomligt är det emellertid att iakttaga huru vi, som jemt bära på tungan talet om nödvändigheten af förändringar och förbättringar, när sådana förändringar komma till stånd, känna oss sårade i vår konservatism och med all makt protestera mot förändringarna. Vid flera tillfällen, då Lotsstyrelsen vidtagit nödiga ansedda förändringar, har den kommit i strid med än den ena än den andra af dessa konservativa strömningar, som motsatt sig förändringarna. Vanligen hafva i sådana fall tidningarna, företrädesvis Aftonbladet, innehållit artiklar, undertecknade sjöfarande, eller gammal sjökaptén, som sökt bevisa att Lotsstyrelsens åtgärd varit den mest befängda. I Flintrännan t. ex., der farvattnet, såsom vi veta, förut var mycket svårt att passera utan lots, har Lotsstyrelsen genom omflyttning af ett par fryskepp möjliggjort genomfart utan biträde af lots. Men i början efter denna förändring höjdes höga rop öfver förändringens onödighet, ja förvändhet. Nu råder emellertid en allmän belåtenhet med fyrfartygens förändrade förläggning, och bästa beviset härpå är att under sistförflutna år denna segelled passerades af 3,479 fartyg, och af dessa gingo icke mindre än 2,082 fartyg genom detta svåra farvatten utan lots. Den sålunda af Lotsstyrelsen här vidtagna åtgärd har väl således visat sig vara till sjöfartens förmån.

Öfvergår man till betraktande af de afgifter som hvila på sjöfarten i form af fyr- och båkafgifter finner man att numera i detta afseende en betydlig nedsättning kommit till stånd, och jag vill härpå anföra några exempel:

Sedan år 1881 uppgingo fyr- och båkafgifter:

För utrikes sjöfart

för seglande fartyg, lastade	30 öre pr ton.
» ångfartyg	25 » » »
» bådadera i ballast	15 » » »

För inrikes sjöfart

för segelfartyg	30 öre pr ton för år
» ångfartyg	25 » » » för hvarje månad.

Från och med innevarande år utgå dessa afgifter efter följande förändrade bestämmelser:

För utrikes sjöfart

seglande fartyg och ångfartyg, lastade	30 öre pr ton
» » ballastade	15 » » »

men sedan fartyget betalt 2 fulla afgifter inkommande och utgående, nedsättes afgiften under återstående delen af året till $\frac{2}{3}$.

För inrikes sjöfart

för seglande fartyg	30 öre pr ton för år
» ångfartyg af 40—100 ton	10 öre pr ton

för ångfartyg af 100—200 ton	15 öre pr ton	<i>Angående</i>
för hvarje ton öfver 200	25 » » »	<i>utredning af</i>
eller ock erlägges årsafgift efter följande taxa:		<i>lotsverkets</i>
För ångfartyg intill 100 ton	60 öre pr ton	<i>löne- och pen-</i>
» » » 200 »	90 öre,	<i>sions-stater</i>
» » » 200 »	90 öre,	<i>m. m.</i>
samt för hvarje ton utöfver 200	1 kr. 50 öre.	(Forts.)

Ett par exempel torde klarast bevisa dessa förändringars betydelse för sjöfarten:

Ex. 1. En ångbåt om 1,000 tons dräktighet, görande med last 8 resor från och till Sverige, skulle efter 1881 års förordning i fyr- och båkafgiften betala 250 kr. pr resa, eller för hela tiden $16 \times 250 = 4,000$ kronor.

Efter den för 1883 gällande förordningen skulle, under enahanda omständigheter, afgiften blifva:

för 4 resor, $4 \times 250 = 1,000$

för öfriga 12 resor 2,000

Summa kronor 3,000.

Således har härigenom en minskning i fyr- och båkafgifter, uppgående till 25 proc. i nu citerade fall, uppstått.

Ex. 2. En ångbåt om 100 tons dräktighet, som var i gång 8 månader af året på inrikes fart, betalade efter 1881 års förordning enahanda afgifter med 25 kr. per månad; således under 8 månader 200 kronor.

Samma ångbåt betalar nu årsafgift med 60 öre per

ton, hvilket för 100 ton gör 60 kronor

Skilnad 140 kronor

till fördel för ångbåten.

Således tyckes detta visa att styrelsen i och med inkomsternas ökande också sökt tillfredsställa sjöfartens behof. Men att härvid en viss försigtighet är af nöden, torde ligga i sakens natur, likaväl som att icke alla i otålighet uppställda anspråk kunna tillfredsställas. Nu säger motionären att lotsstyrelsen icke gjort något för sjöfartens befrämjande. Detta är ett besynnerligt påstående då man vet att under tiden 1875—1882 användts för byggande af fyrar 777,849 kr. och till andra anstalter 778,083 kronor.

För åren 1882 och 1883 äro anslagna omkring 600,000 kronor härför; och för denna summa kan man ästadkomma ganska mycket i denna väg. Under innevarande år är afsedt att byggas 21 st. ledfyrar och 8 st. större och mindre fyrar. Denna styrelse, »som ju endast vill se till godo sina egna löneintressen» har vidare föreslagit uppsättande af en ny och billig sorts ledfyrar, af hvilka — om jag icke misstager mig — det också är meningen att uppsätta en just i den trakt, hvarifrån motionären är. Detta slags fyrar består af en gasoljelampa, så konstruerad, att den kan briuna 15 dygn utan tillsyn. Dylika fyrar kunna uppsättas å en mängd ställen i våra skärgårdar, och då lamporna ju icke kräfva annan tillsyn än att en person hvar 10 eller 14 dag fyller på olja och sköter om brännaren, behöfves icke vid hvarje fyr tillsättas fast, ständigt närvarande fyrpersonal. Följaktligen blifver dessa fyrars skötsel särdeles billig.

Angående utredning af lotsverkets löne- och pensions-stater m. m.
(Forts.) Uppsättningen af en sådan fyr kostar, om jag icke missminner mig omkring 1,300 kr.; och underhållet af densamma kräver högst 200 kr. per år. Hvar och en som känner till vårt lands vidsträckta skärgårdar, torde inse vigten af dylika fyrars uppsättande, då ångfartygen, som i så stor mängd trafikera våra kuster, kunna med deras tillhjälp dag och natt taga sig fram i skärgårdarne. Ensamt genom dessa fyrars anbringande skall, såsom jag vågar påstå, sjöfarten många gånger om inbespara hvad den nu nödgas betala genom förhöjda fyr- och båkafigter; ångbåtarne slippa då ligga stilla under nätterna, de slippa släcka af och elda på igen eller ock onödigtvis hålla ångan uppe och bespara såmedelst både tid och kol.

Jag har måhända redan alltför länge upptagit Kammarens tid. Jag har endast velat säga, att den föreliggande motionen synes mig vara en pamflett, som ingalunda kommer att pryda riksdagstrycket, och jag tror mig dermed icke hafva sagt för mycket. Jag hoppas för öfrigt att motionären sjelf icke vetat ur hvilken grunlig källa han hemtat sina uppgifter. Slutligen har motionären i klämman yrkat att dessa fyr- och båkafigter måtte komma i paritet med andra bevillningar enligt 60 §. Regeringsformen. När en man, som säger sig uppträda som målsman för sjöfartens intressen, kan yrka något sådant, hvad skall man då icke kunna vänta af dem, hvilka icke hafva enahanda intresse? Under sådana förhållanden tillåter jag mig uttala den förhoppning, att Kongl. Maj:t noga skall betänka sig, innan han uppger sin grundlagsenliga rätt att disponera öfver dessa afgifter för dermed afsedt ändamål eller till handels och sjöfartens bästa, ty i annat fall kunde inträffa att under tider af finansiella svårigheter sjöfarten kunde komma att beskattas i ändamål att använda medel sådana som dessa på samma sätt som öfriga statsinkomster.

Jag yrkar naturligtvis bifall till Utskottets hemställan.

Herr Markstedt: Herr Talman! Jag skall icke inlåta mig på att nu bemöta den siste talarens skarpa kritik af min motion, utan jag skall endast be att vid detta tillfälle få tillkännagifva, att jag väckte ifrågavarande motion under den förutsättning, att så väl 1877 som 1882 årens Riksdagars beslut skulle respekteras och hållas i helgd. Jag stödde motionen på nyssnämnda Riksdagars beslut och isynnerhet på Kongl. Maj:ts proposition till sistlidne Riksdag, deri såges att »under förutsättning af att nödig frihet fortfarande förbehålles Kongl. Maj:t att använda tillgängliga medel till säkerhetsanstalternas vidmakthållande och förbättring» — derom har jag icke heller ordat i min motion — »anser Herr Sjöministern dock ifrågavarande betänkligheter icke vara af den vigt, att den undantagsställning, som lotsverket hittills intagit, bör vidare fortfa, utan jemväl detta verk komma i lika ställning till Riksdagen som statens öfriga embetsverk.» Jag vill fråga: är det något annat jag i min motion begärt?

Jag skall nu besvara hvad Utskottet behagat yttra mot min motion.

I uppgifvet ändamål att bibringa en riktig uppfattning af hvad som står i sammanhang med motionen, har Utskottet aktat nödigt

att upptaga större delen af utlåtandet med bevis för olämpligheten af ett förslag, som af mig aldrig blifvit framställt och som jag till och med skulle vara bland de förste att motsätta mig, nemligen att fyr- och båkmedlen skulle liksom lastpenningar utgöra en till statsverket för dess ändamål ingående skatt». Den långa, således alldeles öfverflödiga deduktionen för att låta veta, hurusom det alltid varit representationens mening att inflytande båkmedel till hela sitt belopp skall användas endast till sjöfartens bästa, skulle derföre Utskottet kunnat utesluta, om den »vid närmare eftertanke» hade infunnit sig i behörig tid, och icke efter det obehöfliga argumentet. Mitt yrkande i detta fall innehåller ju endast att lotsverket, »hvad kontrollen öfver dess förvaltning beträffar», skulle blifva likställt med telegraf-, postverk och öfriga inrättningar till allmänhetens tjänst, och sjöfarten ej kunna taxeras utan liksdagens medgifvande. Utskottets erkännande af den väsentliga olikheten mellan de i 3 § af ansvarighetslagen för statsrådets ledamöter sammanförda afgifter, bekräftar äfven min uppfattning, att enär lotsverket är att anse såsom en statens inrättning, de till dess underhåll inflytande medlen äfven böra betraktas vara lika med hvad 60 § Regeringsformen kallar allmänna afgifter till skillnad från bro-, färj- och dylika afgifter, som »afse inrättningar tillhörande kommuner, bolag eller enskilde.» Huru än Utskottet velat tolka uttrycket, kunna de olika slagen afgifter ej få annat gemensamt än benämningen.

Då, såsom nu saken står, föga utsigt finnes om framgång för motionen i sin helhet, och jag, för att bringa motionen i full harmoni med 1877 och 1882 årens beslut, ämnar för närvarande afstå från yrkandet i motionens senare punkt, så skall jag nu ej upptaga Kammarens dyrbara tid med något vidare i denna del.

Vidkommande Utskottets afstyrkande utlåtande af mitt förslag om »vidtagande af åtgärd, hvarigenom kunde beredas Riksdagen önskad utredning och pröfning af löne- och pensionsstater m. m. inom lotsverket, hvilka under föregående riksdag inom denna Kammarare voro föremål för afhandling», har Utskottet upptagit en del skäl, som under diskussion i denna Kammarare från spridda håll anfördes emot den förelagda statens godkännande. Sant är att dessa voro flere och olika, men i ett afseende instämde alla: att en utredning i hvad till frågan hörde ansågs nödvändig till följd af den erkända obekantskapen, så väl inom Stats-Utskottet som Kammararen om lotsverkets angelägenheter, innan man sloge fast den stat, som var i fråga. Det sista af Utskottet upptagna skälet är dock särskildt märkligt derföre, att Utskottet derifrån hemtat en anledning att afstyrka motionen.

Då Utskottet förklarar, att det större eller mindre beloppet af utgående lastpenningar kan antagas lägga något hinder i vägen för att Kongl. Maj:t skulle ånyo framlägga staten för Lotsstyrelsen och lotsverket jemte nödig utredning, så borde det hafva åtföljt en förklaring öfver hvilket samband dessa frågor väl kunna hafva med hvarandra. Staten är, som vi veta, sedan flere år tillbaka af Kongl. Maj:t fastställd och tillämpad; hvad hinder skulle väl lastpenningefrågan ut-

Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m. m.
(Forts.)

Angående utredning af Riksdagen till granskning och godkännande?
 göra för att en nödig utredning åtföljde staten, då den framlades för

lotsverkets löne- och pensionsstater
 m. m.

(Forts.)

Till sist finner Utskottet det hvarken vara lämpligt eller af nöden, att så kort tid efter det Riksdagen afslagit den af Kongl. Maj:t framlagda staten för Lotsstyrelsen och lotsverket återkomma till frågan — kan sex år vara för kort tid? hvarom mycket kunde sägas, men som jag nu skall förbigå. — Som Utskottet begagnat sig af att från en del yttranden, fälda under diskussionen i Kammaren, söka skäl till afstyrkande af min motion, vill jag här äfven anföra ett yttrande från samma tillfälle af Herr Sven Nilsson, sid. 24, 25, ordagrant citeradt: »Att afslå propositionen i sin helhet torde därför vara oöklokt, äfven af det skäl, att det i sådant fall kunde komma att dröja icke så liten tid, innan ett förslag af Kongl. Maj:t i ännu å nyo förelägges Riksdagen till pröfning, hvarigenom Kongl. Maj:t under tiden fortfarande skall komma att hushålla med ifrågavarande medel huru han behagar, Riksdagen oåtsporde».

Då sålunda de skäl Utskottet framlagt för afstyrkande af min motion nu kunna, enligt mitt förmenande, anses hafva bortfallit, tror jag, hvad denna punkt angår, lika med reservanten Herr Ljungman, att just de skäl hvarpå Utskottets majoritet grundat sin hemställan om afslag, kunna bättre lämpa sig som motiv för bifall till densamma.

Utskottet säger vidare: »Bland de anförda, af motionären till stöd för motionen meddelade skälen, har Utskottet ansett sig icke böra till särskild pröfning upptaga dem, som innebära ett klander af lotsverkets förvaltning.» Mine herrar, då man väcker en motion för att få någon ändring uti det bestående, så är det ju klart att man måste framställa något klander mot detta bestående. Huru än framställningen i motionen må uppfattas, är motionen åtminstone icke bemängd med några politiska skäl eller grundad på någon personlig afvoghet mot Lotsstyrelsens befäl eller någon som helst annan person. Min afsigt har endast varit att få en utredning af lotsverkets löne- och pensionsstater, för att Riksdagen skulle komma i tillfälle att bestämma om dessa fyr- och båkmedel skola förhöjas eller ej.

Jag yrkar bifall till Herr Ljungmans reservation.

Chefen för Kongl. Sjöförsvarsdepartementet Herr Statsrådet Friherre von Otter: Då Utskottet icke ansett sig ega skäl att ingå i pröfning af de anmärkningar, motionären framställt mot lotsstyrelsen och dess chef, så skall jag bedja att få göra det. En talare har visserligen redan till en del svarat på dem, men det återstår dock ännu mycket att bemöta. Jag skulle för min del helst velat, i likhet med Utskottet, med tystnad förbigå dessa anmärkningar, dess hellre som de synas rigtade mot mig personligen, och det under sådana förhållanden måste vara ytterst obehagligt för mig att deröfver yttra mig; men å andra sidan äro dessa anmärkningar af den beskaffenhet, att de väl tåla en närmare belysning, och skulle icke sådan åstadkommas, torde Kammaren med allt skäl kunna antaga, att motionärens uppgifter öfverensstämma med verkliga förhållanden, hvilket dock lyckligtvis icke är fallet.

Motionären börjar med att omförmåla hvilket missnöje, som i

allmänhet är rådande med de lagstiftningsåtgärder, hvilka under senare tider blifvit för sjöfarten fastställda. Jag antager, att han härvidlag hufvudsakligen afser de nya lotsförfattningarna, och hvad dessa beträffa, känner jag väl till omförmälda missnöje, och måste derföre till en viss del i detta hänseende gifva motionären rätt. Så långt jag kan minnas tillbaka har det från ett eller annat håll alltid varit rådande missnöje med dessa författningar; och enahanda torde framdeles förhållandet blifva, så länge intressen och åsikter äro olika. Det vore också under sådana förhållanden högst egendomligt, om den närvarande tidpunkten skulle gå fri. Aterstår endast att tillse, huruvida detta missnöje alltid kan anses berättigadt.

Den väsentligaste förändring, som egt rum genom 1881 års lotsförordning, är otvifvelaktigt lotstvängets upphäfvande. Kammarrens ledamöter känna, litet i saken, att detta skedde efter förnyade framställningar från sjöfartsidkarne samt åtskilliga myndigheter. Lotsstyrelsen hyste ganska stora betänkligheter innan den ansåg sig kunna tillstyrka en dylik förändring; men den gjorde det likväl slutligen, ehuru under vissa vilkor, som också hafva blifvit uppfyllda. Sedan förslag i sådan riktning utarbetats, hafva åtskilliga myndigheter, såsom Generaltullstyrelsen, Kommerskollegium, Handelsföreningarna o. s. v., blifvit i saken hörda; och bland dessa var det ingen, som mot afskaffande af lotstvänget hade något att erinra, med undantag af Göteborgs Handels- och Sjöfartsnämnd, hvars anmärkning likväl grundade sig på bristande kännedom om förhållandena: ifrågavarande nämnd förestälde sig nemligen, att, i händelse af lotstvängets afskaffande, skulle lotsarne få så små inkomster, att man måste gifva dem fast lön; men fasta löner hafva de haft i alla tider, jag tror ända sedan 1700-talet, och sådana kunna icke undvaras, såvidt lotsningen i våra farvatten skall kunna nöjaktigt uppehållas. På västkusten särskildt förekommer sällan någon lotsning annat än under västliga stormar, då vinddrifvare inkomma, som icke kunna reda sig om de icke finna dugliga lotsar. Lotsarnes inkomster uppgå på många ställen icke till mer än 30 å 50 kronor om året, och på dylika vilkor är det nästan omöjligt att kunna få några personer, som vilja ingå i lotsverkets tjänst.

Lotstvänget upphäfdes emellertid som sagdt och, efter hvad jag antager, till allmän belåtenhet, åtminstone för nio tiondedelar af de i saken intresserade, men för att visa huru svårt det är att göra alla till viljes, så beder jag att få erinra om en diskussion, som nyligen förevarit i Medkammaren, der två talare, båda skeppsredare och båda hemmastadda såväl med lotsförfattningarna som med sjöfartens intressen, likväl voro af motsatt åsigt i afseende på lotspligtigheten. Den ene ville hafva återgång till lotstvänget, den andre fullständig lotsfrihet. Det är ju klart, att i samma mån man går den enes önskingar till mötes, blir den andre missnöjd och tvärt om, och går man en medelväg, så blifva båda missnöjda. På samma sätt är det jemväl ifråga om aflöningen. Den nysnämnde talaren, som önskade en återgång till lotstvänget, förklarade äfven, att med de aflöningsförmåner, som lotsarne åtnjöte, vore det omöjligt att hafva dugliga lotsar. De måste enligt hans förmenande lida nöd och brist för att kunna påräknas

*Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m. m.*

(Forts.)

Angående utredning af lotsverkets löne- och pensionsstatist. m. m.
(Forts.)

väl sköta sin tienst. Deremot synes motionären, vid förra riksdagen åtminstone, hafva hyst en annan mening. Han beklagade då lotsarne, som voro så illa aflönade och förklarade tillika, att om de icke lönades ordentligt måste sjöfarten derpå bliwa lidande. Vid denna riksdag har han emellertid, såvidt jag rätt uppfattat hans motion. förändrat åsigt. Han säger visserligen icke detta direkt, men då han klandrar den förhöjning i lotspersonalens löner, som egt rum, och denna förhöjning till största delen. nemligen nära två tredjedelar, kommit lotsbetjeningen till del, så torde man vara berättigad att deraf draga en dylik slutsats.

Det finnes nu emellertid äfven många andra skäl till missnöje. För ett år sedan infortrade jag genom Lotsstyrelsen från vederbörande lotsfördelningar yttrande om huruvida några svårigheter mötte för tillämpningen af de nya författningarna vare sig från sjöfartens eller lotsverkets sida. Jag fick det svar, att visserligen till en början en del svårigheter visat sig, synnerligen från ett visst bogseringsbolags sida, men att desamma ganska snart blifvit häfda. Dock anmärktes, att en del fartygsbefälhafvare vore missbelättna med de nya författningarna, emedan de, då de icke kände farvattnet, måste taga lots och afgifva lotsräkningar, under det att andra skeppare, tillhörande samma rederi och som kände farvattnet och icke behöfde begagna sig af lotsbiträde, inbesparade dessa kostnader. Ja, detta kan ju vara obehagligt nog för dem, men icke bör väl sådant tillskrifvas någon brist i författningarna.

Det finnes ännu ett annat skäl, som, nagon gång åtminstone, gjort sig gällande. Det hände verkligen för omkring 20 år sedan, att en person kom och frågade mig, som då icke tillhörde lotsverket, huruvida jag icke ansåge honom vara i sin fulla rätt, då han begärde ersättning för det intrång, Lotsstyrelsen gjort i hans näring. Förhållandet var nemligen, att här fanns en illa belyst kust, der Lotsstyrelsen företagit sig att anlägga fyrar. Förut hade himlen välsignat stranden, som det förr hette; många fartyg strandade och derpå gjorde sig mannen in fråga en mycket stor vinst, men nu hade genom Lotsstyrelsens tilltag strandningarna till största delen upphört och denna förvärfvskälla alldeles utsinat. Det allmännast förekommande missnöjet och tillika det, som är svårast att afhjelpa, består dock deruti, att vissa personer, i egna eller andras ärenden, vare sig af okunnighet eller emot bättre vetande, framkomma med klagomål och beskyllningar, hvilka i allmänhet äro helt och hållet ogrundade.

Motionären har äfven lemnat en historik öfver fyr- och båkmedlens tillkomst. Mot densamma har jag visserligen icke något att erinra, så vidt icke afsigten är, att vid den revision, som motionären synes vilja åstadkomma, förorda en återgång till det gamla förhållandet, skicka lotsarne tillbaka till plogen och åkerbruket, hvaraf de förr hade sin hufvudsakliga näring, samt öfverlemnna farledernas utprickning åt strandegarne i stället för väghållning. Det är visserligen otvivelaktigt, att härigenom skulle en betydlig besparing göras, men om sådant komme att lända sjöfarten till fromma, det lemnar jag derhän.

På sidan 5 i sin motion anför motionären ett, såsom han sjelf

säger, märkligt förhållande. En talare på stockholmsbanken har visserligen i det af honom afgifna yttrande redan berört saken, men jag måste dock anhålla att jemväl få egna densamma ett par ord. Märklig är äfven den motsats i åsigt om lotsverkets tillstånd, som dess styrelse framställer under tvenne påföljande år. I embetsberättelsen af den 1 Juni 1874 yttrar sig nemligen styrelsen under en chef med mångårig erfarenhet: »Genom fyr- och båkafgiftens år 1858 skedda förhöjning i förening med sjöfartens tillväxt ökades under tidrymden 1864—1873 inkomsterna genom nämnda afgift så, att de lemnat ej allenast tillgångar till bestridande af den betydligt ökade aflöning, som från och med år 1864 lots- och fyrpersonalen tillkommit, samt öfriga utgifter, enligt nädligt fastställda årliga underhållsstaten för lots- och fyrinrättningen, utan äfven öfverskott till betäckande af högst betydliga kostnader, såsom bil. litt. G. och I. samt här nedan intagna sammandrag närmare utvisa, för arbeten och anskaffningar till lots- och fyrinrättningens förbättrande.» Men den 22 December 1875 afgafs till Kongl. Maj:t af samma styrelse, med den nye ombildaren till chef, ett förslag till lots- och fyrinrättningens ombildning, deri framhölls den betänkliga ställning sagda inrättning irakat, och isynnerhet behöfligheten af en allmän förbättring i löne- inkomsterna för dess personal. Efter blott ett par månaders förvaltning fann styrelsens nye chef, att »lotsverkets behållningar blifvit helt och hållet uttömda och att dess inkomster nedgått, på samma gång behoven högst betydligt ökats»

Hvad motionären här anfört låter verkligen högst besynnerligt. Men jag vill upplysa Kammararen om, hvad motionären funnit lämpligt utesluta, ehuru han derom icke bort vara i okunnighet, nemligen att samme chef, som den 1 Juni 1874 i sin då afgifna berättelse omförmäلت lotsverkets lysande ställning, ingick året derpå den 14 Maj 1875 till Kongl. Maj:t med en underdånig skrifvelse, deri han i likhet med den nye lotsdirektören förklarade lotsverkets ställning vara i hög grad betänklig. För att undvika allt missförstånd i detta afseende ber jag att få uppläsa några ord ur omnämnda till Kongl. Maj:t gjorda anmälan:

Enligt närlagda uppgift a beräknade tillgångar och utgifter, deruti endast upptagits öfverskottet å influtne fyr- och båkmedel intill 1873 års slut, visar sig att de senare eller utgifterna anses komma att uppgå till ..... Kronor 351,719: 13,
 hvaremot tillgångarne endast utgöra ..... » 319,304: 63,
 hvadan en brist sålunda förefinnas af ..... Kronor 32,414: 50.

Innan Lotsstyrelsen underställer Eders Kongl. Maj:ts pröfning förslag huru förenämnda brist må betäckas och tillgång beredas för öfriga här nedan omförmälda oundgängliga utgifter, tillåter sig styrelsen i underdånighet fästa Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet derå, att som *lotsverkets besparingar blifvit under senare åren till det yttersta anlitade för utförande af dyrbara fyrbyggnader* och till utgifter för lots- och fyrinrättningen i allmänhet, har det förhållande inträffat, att då ännu år 1873 öfverskottet å influtna fyr- och båkmedel för år 1871 var tillräckligt till förekommande utgifters bestri-

*Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m. m.*

(Forts.)

Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m. m.
(Forts.)

dande, måste redan vid upprättandet af 1874 års besparingsförslag, som blifvit af Eders Kongl Maj:t i nåder gilladt, tagas i anspråk, icke allenast hela 1872 års, utan jemväl en del af 1873 års öfverskottsmedel, samt derjemte ett belopp af 100,000 kronor utaf lotsverkets i Riksgäldskontoret innestående reservfond, och i det förslag, som nu underdånigst öfverlemnas, hafva alla i Eders Kongl. Maj:ts Statskontor innestående, till och med nästlidne år influtne öfverskottsmedel måst anlitas.

Häraf framgår tydligt, att redan den afgående lotsdirektören funnit ställningen mindre god, och det förhållande, att den tillträdande lotsdirektören sex månader senare instämde med den afgående i detta hänseende, torde icke kunna förefalla särdeles märkvärdigt. Emellertid innefattar hvad jag nu omtalat långt ifrån något klander emot den afgående lotsdirektören. Att han varit i sin fulla rätt, ber jag att få med några siffror visa, hvarvid jag vill jemföra förhållandena emellan den afgående lotsdirektörens sista femårsperiod med lika lång tid under den tillträdandes tjenstetid, den enda, under hvilken han haft något direkt bestyr med lotsverkets angelägenheter. Jag finner då, att vid början af femårsperioden 1870—1874 fans en odisponerad behållning af 875,550 kronor 88 öre; att vid början af femårsperioden 1875—1879 var en brist af 11,442 kronor 19 öre; att under hela den förra femårsperioden förefans ett överskott å fyr- och båkaafgifter af 1,072,234 kronor 71 öre samt för den senare perioden en brist af 45,163 kronor 66 öre, och att i tillgång till förbättring af lotsverkets anstalter fans salunda i medeltal per år under den förra perioden 391,845 kronor 56 öre, men för den senare endast 8,678 kronor 83 öre. Det torde väl vara temligen tydligt, att man med 8,000 kronor om året icke kan åstadkomma detsamma som med 391,000 kronor, eller med ungefär 45 gånger större belopp årligen. Afven med denna obetydliga behållning af 8,678 kronor 83 öre skulle det väl under vanliga förhållanden varit möjligt att draga sig fram, utan ökade tillgångar; men såsom jag nyss nämnde, men motionären deremot bestridt, förefunnos ganska väsentliga behof, som oeftergifligen måste tillgodoses. Till följd af det foreerade fyrbyggnadsarbetet hade underhållskostnaderna högst betydligt stigit och dessutom inträffade, att en stor del af lotsverkets äldre anstalter råkat i förfall, så att t. ex. flere lotsbåtar funnos, som voro så odugliga, att de icke kunde hållas flytande. På klagomål öfver dylika förhållanden kunde lotsverket dock endast svara: vi sakna alla medel. Såsom exempel härpå kan jag anföra, att under det reparationsstaten år 1876 uppgick till omkring 53,000 kronor, måste den 1877 höjas till omkring 253,000 kronor. Ett annat behof, emot hvilket motionären också gjort anmärkning, gälde lotsbetjeningens aflöning. Detta behof var dock äfven helt och hållet oeftergifligt. Alltsedan 1870 hade denna betjening klagat öfver otillräckliga inkomster. De visade dervid, att de med alla sina inkomster af lotsverket sammanlagda icke kunde aflöna en dräng och knappast en piga, som de dock nödvändigt behöfde, emedan hustrun ensam icke kunde sköta fisket, under det männen voro upptagna af lotsning. Men då deras inkomster det oaktadt icke bletvo förbättrade, undantagandes genom ett obetydligt och otillräck-

ligt dyrtidstillägg år 1875, ingingo hela lotsfördelningar med hemställen, att derest Kongl. Maj:t icke kunde bereda dem förbättrade inkomster, Kongl. Maj:t måtte af gunst och nåd befria dem från deras lots-tjänst. De förklarade väl, att det vore svårt att lemna ett yrke, hvilket de tillhört i många år, men att de det oakadt icke hade något annat val. Lotsstyrelsen fann då, icke blott för sjöfartens egen skull, som hotades med brist på lotsbiträde, utan ock i anledning af det högst behjertansvärda i lotsarnes ställning, att det öfverklagade missförhållandet måste afhjelpas. Denna hjälp kom visserligen långsamt, men dock, såsom jag tror, slutligen till allmän belåtenhet. Åtminstone har jag på senare tider icke förnummit några klagomål från lotsarnes sida öfver deras nuvarande aflöningsförhållanden.

Hvad beträffar utgifterna till pensions- och indragningsstaten, har Herr Lindmark redan upplyst, att densamma icke finnes och aldrig funnits annat än på papperet.

Motionären säger vidare: »Det hittills märkligaste resultatet af bebådade besparingar har emellertid varit, att endast aflönings-, indragnings- och pensionsstaterna för personalen blifvit betydligt högre än lotsverkets hela utgiftsstat var för omkring 10 år tillbaka. Aflönings- och pensionsstaterna tillsammans uppgå nemligen till 735,921 kronor enligt förelagda uppgifter på staterna förlidet år. Hvad besparingarne beträffar, så vill jag icke trötta Kammaren med några vidlyftiga uppgifter derom. Men med nöje skall jag vid tillfälle visa motionären, att de äro ganska stora. Endast det vill jag nämna, att om man jämför lotsverkets utgiftsstat för år 1876 med den för år 1883, i afseende på konsumtionsartiklar för fyror, skall man finna en nedsättning deri af 8,080 kronor, detta oakadt den stora tillökning i fyranstalerna, som under tiden egt rum, och hvaraf man väl i stället borde kunnat hemta anledning till den förmodan att utgifterna stigit.

Att aflönings- och indragningsstaterna äro större nu än för tio år sedan, är sant. Men granskar man förhållandena litet närmare, bör detta icke förefalla så märkvärdigt. År 1875 uppgick aflöningsstaten, jemte dyrhetstillägg, till 520,558 kronor, eller 65 procent af hela årsanslaget, och innevarande år belöper sig samma stat till 714,527 kronor, eller 59,5 procent af årsanslaget, och om man, som sig bör, frändrager de här inräknade, mera tillfälliga utgifterna å öfvergångs- och indragningsstaten, så reduceras nämnda procenttal till 52. Ser man vidare efter huru den å aflöningsstaten gjorda tillökningen är fördelad, så lärer icke heller härvidlag anmärkning med fog kunna göras. Från år 1875 till år 1883 utgjorde denna tillökning 193,969 kronor. Af detta belopp faller 120,157 kronor, eller 61,9 procent, på aflönningen åt lotsbetjeningen, hvarvid dock i hela aflöningsbeloppet ingå 82,557 kronor, uppförde å öfvergångs- och indragningsstaten. Fästa vi oss emellertid vid dessa 120,157 kronor, så måste vi taga i betraktande att 1881 års sjöfart genom lotstvängets upphäfvande gjorde en vinst på 160 å 170,000 kronor, detta till lotsbetjeningens förlust, till hvars uppväggande ofvannämnda tillökning af 120,157 kronor, en välbehöflig löneförbättring inbegripen, afsägs. Om jag tillägger, att under perioden 1875—1883 fyrapersonalen ökats med 57 tjenstemän och betjente, nemligen med 8 fyrmästare och 54 fyrvaktare,

Angående utredning af lotsverkets löne- och pensionsstater m. m.
(Forts.)

Angående utredning af lotsverkets löne- och pensionsstater m. m.

hvaremot 5 fyrbiträden blifvit indragna, så motsvarar denna tillökning å anslaget, i sin helhet uppgående till 59,574 kronor, ungefär 1,000 kronor i medeltal för hvar person, hvilket väl icke kan anses vara så orimligt. Komma så utgifterna för lotsverkets ångfartyg, hvilka hafva nedgått med 321 kronor, för undervisningsanstalterna, som ökats med 300 kronor, och för lifräddningsväsendet, hvars utgifter minskats med 110 kronor; hvaremot slutligen de särskilda ersättningar, som utgått i form af aflöning, helt och hållet indragits.

(Forts.)

Återstå sedan styrelsen och befälet, hvilkas löneförbättring motsvarar 8,7 procent af hela förhöjningen. Härvid är dock att märka, att deruti ingår en på öfvergångs- och indragningsstaten upptagen summa af 6,189 kronor, som enligt all menskelig beräkning i en ej långt aflägsen tid måste försvinna, då vederbörande löntagare från denna stat i medeltal öfverskridit 67 års ålder. Den löneförhöjning, som tillkommit styrelsen och befälet, uppgår således i sjelfva verket till 10,800 kronor, eller $5\frac{1}{2}$ procent af hela tillökningen, ett belopp, som väl icke kan spela en så särdeles stor roll, som motionären vill antyda. Vidkommande hans uppgift i öfrigt angående aflöningsstaten, så vill jag icke besvara Kammaren med att inlåta mig derom, sa oriktig densamma än är; utan öfvergår jag till annan del af hans framställning.

Motionären säger vidare: »Da man härjemte tager i betraktande: att Lotsstyrelsens chef blifvit försatt i tillfälle att i egenskap af Konungens rådgifvare motivera och förorda egna förslag, afgifna från ett embetsverk, hvarinom personella fördelar till stor del berodde på frångången deraf; att efter det förslaget till lotsförordningen varit öfverlemnadt till Handelsföreningars, Kommerskollegii och General-tullstyrelsens granskning och hörande, Lotsstyrelsen haft endast att afgifva »påminnelser» vid de inkomna utlåtandena, enligt förutnämnda Kongl. bref den 15 Februari 1881: så må ej kunna förnekas, att härvid de skattdragandes intresse blifvit nog ringa tillgodosedt mot hvad som iaktogs, då förslag afgafs utaf Förvaltningen af sjöärendena till 1862 års lotsförordning, sasom förut är visadt»

Hvad nu först beträffar yttrandet att Lotsstyrelsens chef skulle i sin egenskap af Konungens rådgifvare motivera och förorda egna förslag, så vill jag upplysa motionären derom att, enär en särskild lotsdirektör är tillförordnad, den ordinarie lotschefen i sin nyssberörda egenskap icke någonsin tagit eller tager befattning med Lotsstyrelsens förslag i annat hänseende, än att han naturligtvis måste pröfva desamma, då de inkommit till Kongl. Maj:t, hvarvid en och annan gång nedsättning i det upptagna utgiftsbeloppet egt rum, men ej motsatsen. Men att påstå, att lotschefen skulle hafva begagnat sin nämnda ställning för att söka bereda sig personella fördelar är en inäm insinuation, som får stå för motionärens räkning och som han icke kan försvara, utom möjligen med uppgifter af samma skrot och korn som den, hvarmed han i öfrigt späckat hela sin motion. Vidkommande åter den antydning, som här gjorts, att Lotsstyrelsen endast skall hafva haft att afgifva *påminnelser*, så hemställer jag till herrarne huruvida något annat härvidlag kunnat ifragakomma.

Styrelsen har själf utarbetat och till Kongl. Maj:t inkommit med förslag, rörande hvilket vederbörande myndigheter bliwa hörda och dervid gjort några obetydliga anmärkningar. Att på grund deraf om-
 arbeta hela förslaget kunde naturligtvis icke vara meningen. Lotsstyrelsen hade endast att yttra sig öfver de gjorda anmärkningarna och eventuelt föreslå de åtgärder, som deraf möjligen kunde anses böra föranledas. Därföre att några få paragrafer ifrågasatts till förändring borde väl icke hela förslaget omarbetas.

Hvad motionären menar med »att de skattdragandes intresse härvid blifvit nog ringa tillgodosedt» kan jag icke fatta. Han säger visserligen, att han visat, det 1862 års lotsförordning tillkommit på annat sätt än 1881 års förordning, men jag har icke kunnat upptäcka det. Båda författningarne hafva blifvit på samma sätt beredda. Båda föregingos af komitéer; derefter hördes angående båda Generaltullstyrelsen, Kommerskollegium, handelsföreningarne och Högsta Domstolen samt i senare fallet jemväl Statskontoret. Sålunda hafva de båda blifvit på samma sätt behandlade och om någöndera undergått någon mera grundlig behandling, så skulle det väl vara den senare.

Slutligen säger motionären: »Följer nu i ordningen att tillse, hvad de skattdragande, sjöfartens målsmän, vunnit af ömbildningen och huru långt *öfverskotten af båkmedlen* räckt till nybyggnader sedan år 1875, i jembförelse med hvad under föregående perioder kunnat uträttas. Jembför man förteckningarne på de befintliga fyrar, som äro upptagna i Lotsstyrelsens officiella berättelser från 1874 till 1882, så finner man att sammanlagda värdet af under dessa år nytillkomna 14 stycken fyrar endast uppgår till 96,305 kronor.»

Till en början ber jag att få uttrycka min förvåning öfver att motionären kunnat citera 1882 års officiella berättelse, som ännu i denna stund icke är utarbetad och ännu mindre utfärdad, men detta kan möjligtvis förklara det kolossala misstag, hvartill han gjort sig skyldig, då han kommit till det resultat, att värdet af de under nämnda år tillkomna fyrarne skulle uppgått till endast 96,305 kronor, då de deremot i själfva verket uppgått till 842,121 kronor, hvartill dessutom kommer det ökade värdet på andra, till lotsverket hörande, för sjöfarten nyttiga anstalter, hvilket naturligtvis jemväl måste tagas i beräkning, och då kommer man till en slutsumma af 1,555,932 kronor, hvaruti likväl ingår värdet af anbefalda, men ännu icke afslutade arbeten. Härtill kommer ytterligare 64,272 kronor, utgörande värdet å fyrar, som af kommuner bekostats, men hvilka af lotsverket öfvertagits och af detsamma underhållas. Huru man nu räknar, så blir det dock alltid värdet af nytillkomna fyrar åtminstone åtta gånger större än motionären uppgifvit. Dessutom nämnes icke att Lotsstyrelsen jemväl utfört andra arbeten, som äro lika behöfliga för sjöfarten, och enligt hvad jag nämnde, uppgå deras kostnad till ungefär lika belopp, som fyrarnes. Det hade varit i sin ordning, att motionären äfven öfvermått dessa arbeten, desto mera som han vid redogörelsen för en föregående med

Angående
 utredning af
 lotsverkets
 löne- och pen-
 sionsstater
 m. m.
 (Forts.)

Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m. m.

(Forts.)

den nu ifrågavarande jämförd period anført att ett belopp af »293,495 kronor blifvit använda för andra ändamål inom lotsverket.»

Motionären säger vidare: »Ett större belopp är dock nedlagdt i det flytande experimentet, ett fyrfartyg af trä med ångmaskin på 25 hästkrafter, för en kostnad af 170,849 kronor.»

Jag skulle verkligen icke hafva fäst mig vid denna anmärkning, om icke för omkring ett år sedan i en af våra dagliga tidningar stått att läsa en uppsats, efter hvad jag måste antaga af samme författare, der detta s. k. experiment omtalas och der det heter att det samma alldeles misslyckats. Med anledning häraf infortrade jag genom lotsdirektören vederbörande myndighets utlåtande, och här är rapporten. Den lyder sålunda: »Såsom svar å ärade skrifvelsen af den 23 dennes, får jag meddela, att jag läst artikeln i Aftonbladet af den 18:de dennes och, att öfverlotsen och jag särskildt fäst oss vid den sanningslösa uppgiften om ångfartyget N:o 14, såsom rörande denna lotsfördelning.

Om detta fartyg, såsom något nytt i sitt slag, då det först anskaffades, kunde kallas ett flytande experiment, så har det nu, efter nära fyra års användande, hvaraf under tvenne de strängaste isvintrar, man i mannaminne härstädes skadat, bevisat sig vara särdeles lämpligt för dermed afsedt ändamål. Genom dess egenskap af ångfartyg har det vid inträffad isgång kunnat förblifva på stationen längre än något annat fyrfartyg, som med bogserbåt måste intagas och hvars afgang från stationen alltid måste bedömas efter isförhållandena vid den hamn, der bogserbåten är stationerad, och af samma skäl har det före något annat kunnat utgå.

Det bästa beviset härför är att af 12 svenska och danska fyrfartyg i Östersjön, Öresund, Kattegat och Skagerack, hvilka alla äro underkastade föreskriften att först intagas, då isen hotar deras säkerhet, och att ånyo utläggas, så fort ske kan, då isförhållandena det medgifva, har ångfyrfartyget N:o 14 sistförflutna vintern den kortaste tiden varit från stationen intaget.»

Det synes också verkligen för den, som vill granska berättelserna för de fem sista åren, att ifrågavarande ångfyrfartyg varit intagit 91 dagar, under det att de öfriga i sundet förlagda svenska fyrfartygen varit intagna respektive 133, 148 och 120 dagar. Med afseende på detta fartyg har afsigten jemväl varit att söka åstadkomma en besparing. Innan ifrågavarande ångfyrfartyg utlades vid Svinbådan, måste man nemligen hela vintern om hafva en särskild ångbåt liggande till reds rustad och bemannad i Helsingborg för att vara färdig att gå ut och bogsera in fyrfartyget, när is hotade dess säkerhet, men det skulle lätt kunnat hända och har verkligen händt flera gånger, att isen lagt sig mellan fyrfartyget och bogserångaren, så att den senare icke kunnat komma fyrfartyget till hjälp. Vid två tillfällen har isen till och med tagit bort fyrfartyget och att det då icke förolyckats, har berott helt och hållet på en slump, i det fyrfartyget händelsevis drefs till sjös i öppet vatten i stället för att kastas på grund. Sålunda har icke endast besparing, utan äfven säkerhet och trygghet vunnits, och kan jag icke finna, att detta fyrfartyg,

som, på sätt jag upplyst, visat sig för sitt ändamål särdeles lämpligt, kan kallas ett misslyckadt experiment.

Motionen innehåller vidare åtskilligt af samma beskaffenhet, som det jag nu antydt. Jag tror emellertid, att hvad jag redan anført torde vara tillräckligt och vill därför icke trötta Kamraren med något vidare. Hvad slutligen själva förslaget angår, så har jag icke kunnat finna lämpligt att redau till denna riksdag oförändradt framlägga ett förslag, som Riksdagen förlidet år förkastade. Jag tror heller icke att Riksdagen kunnat af mig begära, att jag skulle tillstyrka en nedsättning af de löner, hvilka vederbörande embets- och tjänstemän redan i flere år uppburit och på hvilka de innehafva Kongl. fullmakt.

I öfrigt instämmer jag fullkomligt med Utskottet att något hinder icke finnes för Kongl. Maj:t att, när Kongl. Maj:t kan finna lämpligt, för Riksdagen änyo framlägga ett förslag i samma riktning. Jag skall dock anhålla att få påpeka en svårighet, som dervidlag förefinnes.

Utskottet, motionären och reservanterna tala alla om behovet af en bättre utredning, men af dem är det ingen mera än en af reservanterna, Herr Johan Anderson i Tenhult, som tydligt uttalat i hvilken riktning, han önskar att utredningen skall gå. Hans yrkande går nemligen ut på »att Kongl. Maj:t ville låta upprätta och för Riksdagen framlägga en fullständig utredning för alla Lotsstyrelsens, lotsverkets och fyrinrättningens embets- och tjänstemäns med deras underordnades verksamhet samt med afseende å deras göromål föreslå afpassade ersättnings-, aflönings- och pensionsstater.» Önskade man ingenting annat, så vore det verkligen icke konstigt, ty den utredningen finnes redan så fullständig, som den någonsin kan åstadkommas. Samtidigt med nya lotsförfattningens utfärdande, faststälde Kongl. Maj:t nemligen en instruktion och ett reglemente, instruktionen för Lotsstyrelsen och reglementet för den öfriga personalen vid lotsverket; och i dessa båda författningar gjorde man sig all möjlig möda att utsätta hvad hvarje tjänsteman hade att göra, så att jag icke tror att något vidare i detta hänseende kan göras. Det är just på grund af Lotsstyrelsens kännedom om dessa förhållanden, som nämnda styrelse föreslagit och Kongl. Maj:t fastställt de löner, som nu inom lotsverket utgå. Jag vet icke, huruvida den ärade reservanten haft kännedom om dessa författningar eller om han verkligen läst dem, men funnit sig mindre tillfredsställd dermed, efter som han önskar en ny utredning i samma hänseende. Det skulle dock i så fall vara särdeles angenämt, att få någon upplysning om, huru en sådan ytterligare utredning skulle åstadkommas. Jag antager att den andre reservanten, Herr Ljungman, möjligen satt sig in i förhållandena, efter som han intygat, att den utredning, som behöfdes för möjliggörande af pröfning från Riksdagens sida af den i fjor framlagda staten, saknades. Kunde den ärade reservanten upplysa mig, huru en utredning, fullständigare än den redan befintliga, skulle kunna åstadkommas, vore jag honom derföre särdeles tacksam. Jag är öfvertygad, att han härigenom skulle påskynda en

*Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m. m.*

(Forts.)

Angående ny framställning från Kongl. Maj:t i den rigtning, 1877 års Riksdag
 utredning af såsom ett önskningsmål uttalat.

lotsverkets löne- och pensionsstater
 m. m.
 (Forts.)

Hvad fyr- och båkafgiften beträffar, har jag för min del icke något emot att det öfverlemnas till Riksdagen att afgöra, med hvilket belopp den för hvarje särskildt år bör utgå, dock endast på tvenne oefftergiftiga vilkor, det ena att det öfverskott, som å dessa medel möjligen kan uppkomma, fortfarande som hittills skall komma sjöfarten till godo, och det andra, att särskilda medel måtte af Riksdagen anvisas för den händelse fyr- och båkafgifterna sattes så lågt, att bristande tillgångar något år kunde uppstå för det ändamål, hvar till de nu användas.

För öfrigt har jag åtminstone för tillfället icke något vidare att erinra, vågar endast uttala den förhoppning att, hvad beslut Kamraren än måtte fatta, den icke måtte grunda detsamma på de uppgifter, motionären lemnat.

Herr Ljungman: Då motionären påstått, att Utskottet skulle hafva påbördat honom åsigt, som han aldrig hyst, skall jag med några ord söka vederlägga honom och jag skall bedja dervid endast få fästa uppmärksamheten på hvad han sjelf i klämman till motionen sagt. Deraf tycktes först och främst obestriddigen framgå att det varit Herr Markstedts mening, att fyr- och båkafgifterna skulle anses och behandlas på samma sätt som de uti 59, 60 och 61 §§ Regeringsformen omnämnda beivllningarne. På grund deraf kunde Utskottet ju omöjligt göra annat än söka lemna en sådan utredning, som ådagalade att fyr- och båkafgifterna voro af helt annan art än att de kunde hänföras till beivllningarne.

Med anledning af hvad motionären vidare nämnt derom, att lotsverket icke skulle vara underkastadt någon granskning såsom statens andra embetsverk äro, ber jag få fästa hans uppmärksamhet derpå att lotsverket i likhet med nämnda embetsverk är underkastadt granskning så väl af Kammarrätten som af Riksdagens revisorer.

Att Utskottet icke kunnat till bemötande upptaga Herr Markstedts klandrande uppgifter i afseende å lotsverket, är sjelfklart, enär Utskottet icke egt befogenhet att konstituera sig till ett slags statsrevision i smått. Utskottet egde icke heller inom sig personer, som besutto den härför erforderliga sakkämedomen och kunde därför icke, äfven om det varit dertill berättigadt, ingå i pröfning af dessa uppgifter.

Hvad beträffar den uppmaning, Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet rigtade till mig, att jag bort lemna någon uppgift om, huru den utredning skulle vara beskaffad, som borde åtfölja ett blifvande förslag i ämnet från Kongl. Maj:ts till Riksdagen, vill jag hänvisa honom till den diskussion, som i Kamraren fördes, då frågan om stat för Lotsstyrelsen och lotsverket förliden riksdag behandlades. Det framhölls då af flere talare att det alls icke vore tillräckligt att man hade tillgång till en för öfrigt då ej meddelad instruktion för lotsverkets embets- och tjenstemän. Man kan nemligen af en sådan instruktion icke bedöma, huru stora och

omfattande göromål, tjänstemännen i Lotsstyrelsen och lotsverket hafva, utan endast hvilka dessa göromål äro. Instruksjonen visar väl göromålens art, men ej deras myckenhet, och denna måste ju äfven tagas i betraktande vid en löne reglering.

Slutligen ber jag få fästa uppmärksamheten på, att jag med min reservation icke på ringaste sätt äsyftat att åvägabringa något misstroendevotum, vare sig mot Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet eller mot Lotsstyrelsens embets- och tjänstemän eller någon annan myndighet. Jag hade endast tänkt, att, då Riksdagen förra året afslog det af Kongl. Maj:t framlagda förslag till stat, man icke hade skäl att vänta att Kongl. Maj:t skulle framkomma med ett nytt sådant förslag, med mindre Riksdagen först gjorde underdånig hemställan derom. Nu har emellertid Herr Sjöministern upplyst oss om, att något sådant hinder icke föreligger, och vid sådant förhållande skall jag afstå från mitt yrkande i den förhoppning att Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet måtte inom en ej alltför aflägsen tid tillstyrka Kongl. Maj:t att till Riksdagens pröfning framlägga ett nytt förslag till stat för lotsverket, beledsagadt af en sådan utredning, som i verkligheten möjliggör detsammans granskning af Riksdagen.

*Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m. m.
(Forts.)*

Herr Lindgren: Då motionären frånträdtt förra delen af motionen, som angår fyr- och båkmedlens öfverförande till de i 60 § Regeringsformen omnämnda allmänna afgifter, så är ej nödigt derom orda något. Beträffande åter senare delen af motionen, deri föreslås en förnyad skrifvelse till Kongl. Maj:t angående framläggande för Riksdagens pröfning af lönestaten för lots- och fyrstaten, så har Utskottet ej något att erinra mot framläggandet af en sådan lönestat, hvilket tydligen uttalas i Utskottets motivering, der det yttras: »samt då sålunda de skäl nu mer synas vara bortfallna, som skulle kunna antagas lägga något hinder i vägen för att Kongl. Maj:t i enlighet med Riksdagens år 1877 uttalade önskan skulle ånyo låta framlägga staten för Lotsstyrelsen och lotsverket, åtföljd af nödig utredning; så torde en förnyad skrifvelse i det af motionären antydda syfte nu vara hvarken lämplig eller af nöden, helst efter det Riksdagen så kort tid förut, som förra året, afslagit den af Kongl. Maj:t då framlagda staten för Lotsstyrelsen och lotsverket». Här har ju, såsom jag nämnt, Utskottet i hufvudsak biträdt motionärens syfte, men då regeringen så nyligen som sistlidet år gått Riksdagens önskan till mötes och framlagt lönestat för fyr- och lotsstaten, fast den ej vann Riksdagens bifall, så synes det verkligen nu vara både onödigt och olämpligt att ånyo besluta en skrifvelse i samma ämne. Dermed torde väl böra anstå, åtminstone till dess någon längre tid förflutit, utan att något vidare afseende fästas på Riksdagens 1876 uttalade önskan.

Då jag tyckte mig höra att motionären uttalade ogillande af Utskottets motivering, så kan väl detta ej afse den frånträdta delen af motionen, och då, på sätt jag vågat erinra, Utskottets önskan går i samma riktning som motionärens beträffande aflöningsstaten för lots- och fyrstaten utom deri, att Utskottet anser en skrifvelse för det närvarande ej vara behöflig, så är det väl ej heller något skäl,

Åtminstone för motionären, att särskildt ogilla motiveringen i betän-
 utredning af
 lotsverkets
 löne- och pen-
 sionsstater
 m. m.

På grund af hvad jag anført yrkar jag bifall till Utskottets Ut-
 låtande oförändradt.

(Forts.)

Herr Markstedt: Herr Talman! Då jag förra gången hade ordet, antog jag att jag skulle få ungefär det svar, som jag nu från statsrådsbänken fått. Till en början får jag emellertid tillkännagifva, att jag på inga villkor kan medgifva rigtigheten af Herr Statsrådets påstående, att min motion skulle vara rigtad emot honom personligen. Detta har alldeles icke varit min mening, då jag klandrat de nu mindre tillfredsställande författningar och derpå grundade handlingar, hvori jag sökt åvägabrinda förändring. Hvad vidare beträffar Herr Statsrådets yttrande, att jag skulle vara missnöjd med lotsförfattningarna, så får jag öppet bekänna, att jag finner dem icke vara fullt tillfredsställande. Det tyckte jag också förlidet år, och denna åsigt har hos mig stadgats, sedan jag tagit del af ett officielt aktstycke, som kallas tullkomiténs betänkande. Bland de svar, som tullkomitén infordrat från de olika städernas handels- och sjöfartsnämnder öfver åtskilliga frågor, heter det från Karlskrona, »att någon egentlig lagstiftning för handel och sjöfart ej finnes, utan bilda de många olika stadganden och förordningar, som på olika tider äro utfärdade, ett kaos, der det är nästan omöjligt för ickejurister att komma till rätta.» Då komitén funnit för godt att intaga ett så strängt yttrande i sitt betänkande, har jag trott mig kunna i min motion framkomma med det jemförelsevis lindriga klaunder, jag der uttalat.

Hvad nu beträffar de anmärkningar, som gjorts emot motionen, skall jag söka att så godt jag kan bemöta dem. En ärad talare på stockholmsbänken började sitt anförande med en utförlig kritik öfver motionen och framhöll mycket skarpt den omständighet, att jag på sidan 4 i min motion yttrat följande: »Men några sådana stadganden hördes aldrig af ifrån regeringen. Frågan blef ihjeltedad, och huru bäckfonden fortfarande fått användas till obestämda föremål, derpå hafva vi haft särdeles talande bevis äfven i vår tid.» Förhållandet härmed är emellertid det, att, oaktadt 1810 års Riksdag hos Kongl. Maj:t begärde utfärdandet af en förordning, hvori skulle bestämmas till hvilka ändamål fyr- och båkmedlen egentligen skulle få användas, någon sådan förordning, åtminstone så vidt jag har mig bekant, ännu icke utkommit, och står jag följaktligen vid hvad jag derom i motionen yttrat.

Hvad åter angår senare delen af denna punkt, vidhåller jag äfven min åsigt, att ännu i våra dagar man har bevis på, att fyr- och båkmedlen användas till ändamål, hvarför dessa medel icke varit afsedda. Jag vill då slå upp den Lotsstyrelsens berättelse för år 1882, såsom jag i min motion kallat den, och hvilket uttryck blifvit af Herr Chefen för Sjöförsvarsdepartementet så strängt kritiseradt. Dermed hänger dock så tillsammans, att Lotsstyrelsen visserligen utanpå omslaget uppgifvit denna berättelse afse år 1881, men som jag har den vanan att läsa böcker inuti och der fann berättelsen vara daterad den 21

April 1882, så tog jag mig friheten kalla den berättelsen för år 1882. Det var emellertid icke derom jag nu skulle yttra mig. Jag ber i stället att få återropa den vid denna berättelse fogade tabell, litt. B, hvarest bland annat förekommer en post, som heter: Sammandrag af etc. Der, mine herrar, finna vi ett eklatant bevis på huru man tillåter sig använda dessa fyr- och båkmedel till främmande ändamål. Der visar sig nemligen, att inom fyra lotsdistrikt undervisas i 22 särskilda skolor 475 barn, af hvilka blott 208 tillhöra lotsarne. Som bekant, hafva vi en folkskolestadga senast af år 1882, der det äfven föreskrifves, huru de för folkskolan erforderliga medlen skola uttaxeras. Jag vågar påstå, att detta Lotsstyrelsens förfarande står i uppenbar strid med de bestämmelser, som i nämnda stadga blifvit af Konung och Riksdag meddelade. För att man icke må härför mot mig uttala något obehörigt klander, ber jag att få uttryckligen förklara, att jag är en varm vän af folkskolan och barnundervisningen. Men jag kan derföre icke gilla, att medel till dess främjande, så som här skett, skola tagas från en särskild industrigren. Nu torde en och annan, i likhet med Herr Chefen för Sjöförsvarsdepartementet, härutaf taga sig anledning att förevisa mig, att jag i år skulle hafva ändrat åsigt mot i fjor i fråga om aflöningsvilkoren för lotsbetjeningen. Men så är ingalunda fallet. Jag är fortfarande lika öm om dessa lotsar som förut, och jag har med mitt klander alldeles icke afsett att kränka deras intressen. Men jag anser, att det vore ändamålsenligare, att Lotsstyrelsen aflönade dessa lotsar så, att de hade råd att hålla sina barn i skolan, i stället för att såsom nu, hålla särskilda skolor åt deras barn. Härtill åtgår emellertid icke mera än 4,500 kronor årligen, så att beloppet är då icke så mycket att tala om. Men här förekommer en annan post, som förefallit mig ännu mera betänklig. Af samma berättelse visar sig nemligen, att styrelsen anskaffat två ångbåtar till två af lotskaptenernas föfogande, och meningen synes vara att hvarje lotskapten skall få en ångbåt till sin disposition. Att detta icke kan vara så alldeles riktigt, synes mig framgå, bland annat, af ett underdånigt betänkande, som af Lotsstyrelsen afgafs den 22 December 1875. Å sidan 13 i nämnda aktstycke läses: »Hvad angår prickarnes tillsyn, kunde denna visserligen ombesörjas på annat sätt än genom kronolotsarne, om, såsom i de flesta andra länder är brukligt, de respektive farlederna dagligen passerades af dertill särskildt afsedda ångbåtar, men sådant vore alltför dyrbart i våra vidsträckta skärgårdar och vida dyrbarare än det nuvarande systemet, hvars förändring endast borde ifrågasättas af ekonomiska skäl, och då härutinnan intet på samma gång billigare och lämpligare sätt än det nuvarande kan af styrelsen föreslås, torde äfven detta af nyss anförda skäl böra bibehållas och det erforderliga lotsantalet få kvarstå.»

Det är således på grund af Lotsstyrelsens eget uttalande, som jag kommit på den tanken, att det icke kan vara så alldeles lämpligt, att hvarje lotskapten får en ångbåt till sin disposition; två af dem hafva, som jag nyss nämnde, redan fått det, och man vet ej huru långt det är meningen utsträcka anskaffandet af ångbåtar.

Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet har

Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m. m.

(Forts.)

Angående vidare påstått, att jag skulle åberopat ett förslag till det som aldrig utredning af blifvit fastställt. Ja, om så är, så är felet icke mitt, ty så väl i lotsverkets Kongl. Maj:ts proposition som i Stats-Utskottets betänkande förliden löne- och pensionsstater riksdag, likasom i Kammarens protokoll, talas om »stat» och icke »förslag till stat». Och i öfrigt lär det väl icke vara Herr Sjöministern m. m. obekant, att förslaget till stat skall framläggas till fastställelse af (Forts.) Kongl. Maj:t inom den 1 December hvarje år och skall detta förslag vara pröfvadt och fastställt före årets utgång; så är det åtminstone föreskrifvet i gällande instruktion för Lotsstyrelsen.

Vidare har Herr Sjöministern i år, likasom i fjor, framhållit, huru- som lönerna för lotsbefälet och styrelsen skulle på senare åren blifvit reducerade och likaså tjenstemännens antal. Jag ber dock att få fästa uppmärksamheten derpå, att denna uppgift icke håller så alldeles streck. Herr Statsrådet yttrade nemligen förliden år, såsom kan ses af Andra Kammarens protokoll delen 1, häftet 12, sidan 15: »För att nu öfvergå till befälets löner, så uppgingo dessa år 1877 till ett sammanlagdt belopp af 55,794 kronor, men har nu reducerats till 38,500 kronor. Således en ganska betydlig minskning. Det- samma är förhållandet med underbefälet så väl med afseende på antal som löneförmåner. Antalet var förut 61, nu 16; således äfven här en betydlig reduktion.» Det är denna så kallade reduktion jag här ber att få taga fasta på. Om herrarne behagade taga reda på Lotsstyrelsens eget förslag till omorganisation af lotsväsendet, så är der föreslaget, att de till underbefälet hörande *lotsäldermännen* skulle i den nya staten ingå under namn af *lotsförmän*, och slår jag upp staten, så finner jag att i den för lotsbetjeningen afsedda posten af 186,300 kronor ingå arfvoden å högst 500 kronor åt *lotsförmän*, 540 kronor åt kronolotsar o. s. v. och att dessa blifvit ställda under strecket. I fråga om underbefälet har man således åstadkommit en namnförändring, men ingen minskning. Af de upplysningar, jag kunnat hemta från Lotsstyrelsens berättelser för åren 1874 och 1882, framgår, att lönestaten utgjorde år 1872 kronor 399,837 och år 1873 kronor 406,909,50, under det att den år 1881 uppgick till kronor 610,585 och år 1882 kronor 735,921, deruti inberäknadt den till 30,000 kronor upptagna pensionsstaten. Att lönerna äro nedsatta är således otänkbart; när man ser huru dessa siffertal ställa sig, så kan man icke ingå på det påståendet.

Herr Sjöministern har äfven sökt att prägla öfriga uppgifter i min motion såsom sanningslösa eller åtminstone otillförlitliga och dervid särskildt fäst sig vid den af mig gjorda jämförelsen mellan perioderna 1874—1882 och 1864—1873. Jag vågar emellertid påstå, att de af mig uppgifna kostnader för nybyggnader under den senare perioden äro fullkomligt riktiga, men att deremot de siffror, som talaren på stockholmsbänken uppgaf, icke hålla streck. Jag har uppgjort en jämförelse för att visa, huru det ungefär gestaltar sig med dessa nybyggnader, och då har jag äfven måst taga i betraktande de medel, som 1873 anslagos till två fyrar, tre fyrskepp och lotsångaren »Ring», och afdraga dessa kostnader från de summor, som äro upptagna bland senare utgifter. Och går man med nog-

grannhet igenom Lotsstyrelsens berättelser för nyssnämnda båda perioder, så skall man komma till samma resultat som jag.

Så väl Herr Sjöministern som talaren på stockholmsbäukon ha uppdragit en jämförelse mellan aflöningsstaten år 1872 och nu, och dervid ha de framhållit, att under det lönestatens år 1872 utgjorde 67 procent af influtna fyr- och båkmedel, så uppgick den nu endast till 59 procent. Om man söker att draga ut konklusionen häraf, så kommer man till det resultat, att om fyr- och båkmedlen blifva oändligt stora, så blifva dessa lönestater jemförelsevis oändligt små. Denna bevisning håller således icke heller streck. Här har jag äfven åtskilliga handlingar, som, i likhet med hvad, om jag minnes rätt, en talare på stockholmsbänken framhöll, visa den betydliga tillökning, som kommit lotsverkets säkerhetsanstalter till del. Men om man tager i betraktande huru dessa förhöjningar rätteligen äro uppstådda, så skall man finna, att t. ex. en ångbåt, som byggdes år 1865, är i 1874 års berättelse upptagen till ett värde af omkring 42,700 kronor, men i senaste berättelsen upptagits till ett värde af 64,559 kronor. Detta kan väl icke vara riktigt. Vidare förekommer i samma beräkning 125 lotsuppassningshus året 1873; och år 1881 finnes 126 dylika hus, men med en skilnad i värde uppgående till omkring 72,000 kronor, hvilket belopp således skulle ha utgjort för ett enda sådant hus, då ju reparationskostnader, som blifvit nedlagda, böra påföras underhålls- och omkostnadsstaten. Då jag således visat att mina beräkningar äro fullt riktiga, så ber jag till sist få upplysa, hurusom Herr Sjöministern resonnerat här till förra årets protokoll. Han säger der å sid. 42 i förut återopade protokoll följande: »Men efter 1875 inträdde ett alldeles omvänt förhållande; alla öfverskott upphörde och det blef nu knappast möjligt att ens nödtorftigt underhålla de gamla anstalterna, än mindre att inrätta några nya. Så hade man t. ex. omkring 60 lotsbåtar, af hvilka flera voro i stort behof af reparation, då de nästan voro färdiga att sjunka, men alla tillgångar till reparationskostnader saknades.» Detta är ungefär detsamma, som vi i dag hört uttalas från statsrådsbänken. Jag ber då att få upplysa att, enligt senast församlade statsrevisorer berättelse, influtna fyr- och båkmedel utgjort:

år 1875	832,703: 80.
1876	936,263: 56.
1877	1,205,199: 62.
1878	1,063,568: 37.
1879	1,096,690: 86.
1880	1,191,473: 88.
1881	1,314,180: 06.

och enligt Generaltullstyrelsens uppgift för

1882 1,504,000: —

i rundt tal. Att man då kan påstå, att dessa inkomster varit så knapphändiga, att de icke lemnat något öfverskott, är bästa beviset på att det ligger någonting egendomligt under allt detta. Dock vill jag dermed icke ha påstått eller ens antydtt, att vare sig Lotsstyrelsen eller någon annan undandragit staten dessa medel, utan det har endast varit min mening att visa nödvändigheten af att få

*Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstater
m. m.*

(Forts.)

Angående utredning af lotsverkets löne- och pensionsstater m. m. en utredning i sak, utvisande huru det i allmänhet förhåller sig med förvaltningen af lotsmedlen; derpå har min motion utgått. Jag skall ej längre upptaga Kammarens tid, utan tager mig friheten att fortsätta mitt förut gjorda yrkande.

(Forts)

Herr J. Anderson i Tenhult: Jag har begärt ordet med anledning af Herr Statsrådets och Chefens för Sjöförsvarsdepartementet särskildt till mig ställda fråga, huruvida jag kände till den utredning, som blifvit verkställd. Till svar härå får jag nämna att jag icke sett någon annan utredning, än den, som i fjor förelåg till Kammarens bedömande.

Jag ansåg då att densamma icke var fullständig; och om man fäster sig vid den diskussion, som här i Kammaren då egde rum, så finner man deraf, att om än icke de fleste, så åtminstone en mängd af de talare, som uppträdde, ansåg den utredning, som då förelåg, vara ofullständig. Då jag i år likasom i fjor trott att en bättre utredning vore nödvändig, så har jag i min reservation hemställt att »Riksdagen behagade i skrivelse anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta upprätta och för Riksdagen framlägga en fullständig utredning för alla Lotsstyrelsens, lotsverkets och fyrinrättningens embets- och tjänstemäns med deras underordnades verksamhet samt med afseende å deras göromål föreslå afpassade ersättnings-, aflönings- och pensionsstater och förslag huru fyr- och båkmedel med öfriga inkomster så väl som utgifter må kunna blifva upptagna och redovisade på enahanda sätt som andra statsinstitutioner». Men då jag icke hört någon i denna Kammare biträda min reservation, så skall jag för min del icke heller göra något yrkande om bifall till densamma.

Friherre Leijonhufvud: Jag begärde ordet endast med anledning af Herr Markstedts yttrande att en del lots- och fyrmedel skulle blifvit använda till underhåll af skolor på åtskilliga lotsstationer och således dragna från det med dem afsedda ändamål.

Under den tid, jag hade äran förestå Sjöförsvarsdepartementet, fans å staten upptaget ett mindre anslag för nämnda skolor. Första gången som jag såg detta anslag, väckte detsamma mina betänkligheter. Jag tog emellertid närmare reda på förhållandet, och det visade sig då att det fans, då såsom nu, åtskilliga lotsplatser långt ute i skägården, der det till följd af svåra kommunikationer var omöjligt för dervarande barn att komma i åtnjutande af undervisning tillsammans med församlingens öfriga barn. Då man icke kunde begära att församlingarna skulle för dessa barn hålla särskilda skolor, så fans det ingen annan utväg än att, så vidt man icke ville att barnen skulle växa upp såsom vildar, lotsverket måste lemna den hjälp, som behöfdes, för att bibringa nämnda barn någon uppfostran. Detta var en sak, för hvilken lotsverket, om den försumades, icke kunde stå till svars. Jag vet icke huru mycket, som då var anslaget. Sunnan var emellertid ringa, äfven om den utgick med det belopp, omkring 4,000 kronor, som Herr Markstedt uppgaf.

Hvad sjelfva frågan i öfrigt angår, så tror jag, att döma af motionärens yttrande, då han först hade ordet, motionärens afsigt vara den att Kongl. Maj:t åter skall framkomma med förslag till stat för lotsverket, icke att framställa något klander mot Herr Sjöministern. För min del anser jag dock att, sedan Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet uttalat sin afsigt vara att efter verkställd ytterligare utredning snart ånyo framlägga förslag till stat, så böra vi finna oss dermed tillfredsställda. Det har naturligtvis, med anledning deraf att denna fråga senast i fjor möttes med rent *nej*, icke kunnat vara hvarken angenämt eller lätt för regeringen, som haft att egna sin uppmärksamhet åt alla de stora frågor, som här föreligga, tillika inom så kort tid framlägga ett nytt förslag i detta ämne.

*Angående
utredning af
lotsverkets
löne- och pen-
sionsstaten
m. m.*

(Forts.)

Efter det svar, som afgifvits af Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet anser jag sålunda, att vi kunna vara tillfredsställda med det resultat, hvartill Utskottet kommit.

Öfverläggningen var slutad. Efter upptagande af de meningar, som derunder förekommit, gaf Herr Talmannen, enligt dem, propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan och dels på yrkandet, att Kammarerna måtte bifalla hvad Herr Ljungman uti sin reservation i ämnet föreslagit; och förklarade Herr Talmannen sig hafva funnit den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Som votering begärdes, blef en så lydande omröstningsproposition uppsatt, justerad och anslagen:

Den, som bifaller hvad Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskott hemställt i Utlåtandet N:o 5 (i samlingen N:o 13), röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammarerna antagit det förslag till beslut i ämnet, som innefattas uti den af Herr Ljungman afgifna, vid utlåtandet fogade reservation.

Omröstningen, i vanlig ordning verkställd, visade 115 Ja mot 26 Nej; i följd hvaraf Utskottets hemställan bifallits.

§ 3.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 8, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition om ändring i Kongl. kungörelsen angående kurhusafgiftens upphörande och införande af en allmän sjukvårdsafgift den 26 Augusti 1875.

§ 4.

Till behandling förekom Lag-Utskottets Utlåtande N:o 38, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning rörande de Lappar, som med renar flytta emellan de förenade konungarikena Sverige och Norge.

Efter föredragning af Utskottets hemställan, att Riksdagen måtte antaga det af Kongl. Maj:t afgifna förslag till förordning i berörda ämne, blefvo §§ 1—3 af samma förslag, hvar för sig, upplästa och af Kammaren godkända.

Derpå yttrade

Herr O. B. Olsson: Då jag förutsätter att Kammarens ledamöter genomläst detta lagförslag, hemställer jag huruvida det kan vara nödigt att läsa upp de särskilda paragraferna; och anhåller jag derföre, att endast paragrafernas nummer må uppnämnas.

Herr Hedin: För min del får jag anhålla, att paragraferna måtte uppläsas.

Med anledning af Herr Hedins sålunda gjorda yrkande, förklarade Herr Talmannen, att uppläsning af förordningsförslaget skulle ega rum; hvarefter förslagets samtliga återstående §§, hvar i sin ordning, föredrogs och godkändes.

Sedan slutligen äfven *öfverskriften* till förordningsförslaget blifvit godkänd, förklarades Utskottets hemställan vara besvarad genom de redan fattade besluten.

Herr Hedin yttrade: Då jag känner den fullkomliga likgiltighet, hvarmed Kammaren betraktar det föreliggande ämnet, har jag icke funnit lämpligt att besvara Kammaren med något anförande, men vill till protokollet anföra min reservation mot Kammarens beslut.

§ 5.

*Om revision
af straff-
lagen i vissa
delar.*

Föredrogs Lag-Utskottets Utlåtande N:o 41, i anledning af väckt motion om revision af Strafflagen i vissa delar.

Herr *A. Hedin* hade i sin inom Andra Kammaren väckta motion, N:o 45, föreslagit »revision så väl af strafflagens tjugonde kapitel — i syfte, *dels* att tjufnadsbrott, ehvad värdet är större eller mindre, må första och andra gången kunna försonas med böter eller enkelt fängelse, samt först vid andra gången tjufnad under försvårande omständigheter straffarbete och förlust af medborgerligt förtroende ådömas, *dels* att straffskärpningarna för återfall i tjufnad må upp-

häfvas eller åtminstone i betydlig mån mildras — som af lagens *Om revision af strafflagen i vissa delar.* öfriga delar, i den mån detta för sammanhangets skull finnes nödigt;»

hvarjemte motionären anhållit att, derest Lag-Utskottet ej skulle vara i tillfälle att framlägga förslag till en omarbetning af nämnda kapitel och till de öfriga förändringar i strafflagen, som härmed torde stå i sammanhang, »Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om proposition till nästa Riksdag med förslag till förändring af strafflagen i nu angifna syfte.» (Forts.)

Rörande denna motion hade Utskottet hemställt, att densamma icke måtte föranleda någon Riksdagens åtgärd.

Efter uppläsning af nämnda hemställan, mot hvilken Herrar Thomasson, Anders Persson, Ekenman, Smenberg, Magnus Jonsson och Berglöf inom Utskottet reserverat sig, yttrade

Herr Hedin: Då Lag-Utskottet i år endast upprepat de skäl, Lag-Utskottet i fjor anförde mot min motion, men dessa skäl genom en Kammararens votering blifvit af Kammararen underkända, anser jag mig kunna inskränka mig till att anhålla om afslag å Utskottets hemställan och bifall till motionen.

Vidare anfördes icke. Herr Talmannen gaf först proposition på bifall till Utskottets hemställan samt derefter på Herr Hedins yrkande; och fann Herr Talmannen den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering blef begärd och företogs enligt en nu uppsatt omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som bifaller hvad Lag-Utskottet hemställt i Utlåtandet N:o 41, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammararen, med afslag å Utskottets hemställan, bifallit Herr Hedins i ämnet väckta motion.

Omröstningen utföll med 79 Ja mot 40 Nej; varande alltså Utskottets hemställan bifallen.

§ 6.

Skedde föredragning af Första Kammararens protokollsutdrag N:o 142, innefattande delgifning af nämnde Kammararens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 9, i anledning af erhållen återremiss *Om revision af gällande föreskrifter angående edar.*

Om revision af gällande föreskrifter angående eder.

(Forts.)

å Utlåtandet N:o 7 angående väckt fråga om ändring af nuvarande edsformulär och revision af gällande föreskrifter angående eder.

Herr Sjöberg anförde: En motion af samma syfte, som den, hvarom nu i Första Kammarrens Tillfälliga Utskotts utlåtande talas, afgifven af Herr Lyth, har remitterats till Andra Kammarrens Andra Tillfälliga Utskotts utlåtande. Jag vill icke förneka, att jag möjligen varit tillstädes i Kammarren, då remissen skedde, men så mycket är säkert, att hade jag känt innehållet af motionen, så skulle jag icke tillstyrkt densammans remitterande i dess helhet till det Tillfälliga Utskottet. Förhållandet är nemligen, såsom jag tagit mig friheten att framställa för Kammarren vid föregående tillfällen, att enligt den grundsats, som gjort sig gällande i Första Kammarren, så skulle alla frågor, som äise aflåtande af skrivelser till Kongl. Maj:t, ovilkorligen och utan hänsyn till deras innehåll behandlas af Tillfälliga Utskott. Så har äfven den motion, hvarom i Första Kammarrens nu föredragna protokollsutdrag förmåles, blifvit behandlad, men, som herrarne behagade finna, är här fråga icke endast om de eder, hvilka konungen på grund af sin administrativa myndighet eger att bestämma, utan äfven sådana eder, som omtalas i den allmänna lagen och der äro till sitt innehåll bestämda. Första Kammarrens Tillfälliga Utskott synes äfven hafva förgätit, att uti Tryckfrihetsförordningen förekommer en ed, eller den så kallade jurymanseden. Vid det förhållande emellertid, att Herr Lyths motion, ehuru innefattande eder i allmänhet, blifvit i sin helhet remitterad till ett Tillfälligt Utskott, vill jag icke bestrida remiss af Första Kammarrens Tillfälliga Utskotts betänkande och samma Kammarrens beslut i ämnet till det omnämnda Tillfälliga Utskottet N:o 2, men jag vill, för den händelse jag icke skulle vara närvarande, då frågan kommer att här afgöras, nu framhålla nödvändigheten af, att detta Tillfälliga Utskott, derest ärendet dit remitteras, iakttager den grundsats, som i Andra Kammarren, så vidt jag kan erinra mig, alltid i fråga om gränsen emellan ett Ständigt och ett Tillfälligt Utskotts behörighet att bereda ett ärende, gjort sig gällande, och att, med tillämpning deraf i nu föreliggande fall, det Tillfälliga Utskottet i det utlåtande, som derifrån är att förvänta, fäster afseende å skilnaden emellan de eder, som kunna falla under Kongl. Maj:ts afgörande i administrativ väg enligt 89 § Regeringsformen, och sådana eder, hvarom talas i allmänna lagen, om hvilka senare det endast kan tillkomma Lag-Utskottet att afgifva yttrande.

Derefter beslöt Kammarren hänvisa ifrågavarande ärende till behandling af sitt Tillfälliga Utskott N:o 2.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes:

Stats-Utskottets Utlåtande N:o 43, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående öfverlåtande på Vesterviks stad af lägenheten

Stegeholm eller Slottsholmen i Lofta socken och Tjust härad af Kalmar län;

Bevillings-Utskottets Betänkande N:o 9, angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter; och

Lag-Utskottets Utlåtande N:o 42, i anledning af väckt motion om ändrad lagstiftning angående äkta makars inbördes egendomsförhållanden.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

N:o 24, angående ändring i villkoren för återbetalning af det till Kinda kanalaktiebolag beviljade statslån m. m.;

N:o 25, angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar; samt

N:o 26, angående de i 63 § Regeringsformen föreskrifna kreditivsummor.

§ 10.

Upplästes ett till Kammarén inkommet, så lydande sjukbetyg:

Ledamoten af Riksdagens Andra Kammare Herr Olof Melin lider sedan slutet af förliden vecka af en svår halsfluss, som ännu några dagar synes tvinga honom att vistas inne på sina rum.

Stockholm den 9 Maj 1883.

D:r *Adolf Kjellberg*,
Professor.

Kammaréns ledamöter åtskildes kl. 2 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.